automotive news
Kiadta a Smarter Média Kommunikációs Ügynökség (https://news.smartermedia.hu)

Elhunyt a Lexus és a Prius szellemi atyja

Dr. Tojoda Soicsiro alapjaiban határozta meg a modern Toyota kialakulását, és döntéseivel vadonatúj irányba fordította az egész autóipar fejlődését.

2023. február 14-én, három nappal 98. születésnapja előtt elhunyt *Tojoda Akio* elnök úr édesapja, *dr. Tojoda Soicsiro*, a japán és a globális autóipar meghatározó alakja. Soicsiro-szan 26 évesen, 1952-ben csatlakozott a Toyotához, majd az ezt követő három évtized során különböző vezetői posztokat töltött be. 1982-ben kinevezték a cég elnökévé, amely tisztséget 1992-ig látta el. Ezt követően az igazgatótanács elnökeként, majd 2009-től egészen halálig annak tiszteletbeli elnökeként segítette annak a vállalatnak a működését, amely az ő irányítása alatt vált az autóipar, illetve a globális gazdaság meghatározó szereplőjévé.

Tojoda Soicsiro 1925. február 17-én született Nagojában, *Tojoda Kiicsíró* és *Iida Hatako* első fiaként. Ebből adódóan gyakorlatilag egész életében arra készült, hogy egyszer majd a családi vállalkozást: a nagyapja által alapított szövőszékgyártó üzemet fogja vezetni. Ötéves volt, amikor apja európai és észak-amerikai körútjáról visszatérve minden figyelmét az autógyártásnak szentelte; Soicsiro-szan így nem csak tanúja volt az első pillanattól fogva a későbbi Toyota Japan Motor Company kialakulásának, de édesapja oldalán már iskolásként mindent megtanult, amit akkor Japánban az autóiparról tudni lehetett.

Miután 1945-ben leérettségizett, a nagojai műszaki főiskolára jelentkezett, és úgy tűnt, egyenes út vezet számára az autóiparba. A háború végén azonban apja autógyárát lebombázták, Soicsiro-szant pedig mezőgazdasági kényszermunkára kötelezték. A főiskolát végül 1947-ben végezte el, majd haladéktalanul beiratkozott az egyetemre. Apja már tanulmányainak végzése közben bevonta őt a gyár egy új projektjébe, amelynek keretében egy megbízható személyautót igyekeztek kifejleszteni a nemzetközi piacokra. A gyár egyik dizájnere, *Kurata Siszaburo* beavatta őt az autótervezés rejtelmeibe, és közben a Toyota beszállítói hálózatával is aktív munkakapcsolatba került.

Apja korai, 1952-es halálakor fiatal házasként doktori disszertációján dolgozott, nem állt készen arra, hogy átvegye a vállalkozás irányítását. Ezért igazgatói pozícióban kezdett dolgozni, méghozzá apja unokatestvére, *Tojoda Eidzsi* szárnyai alatt. Megbízták a Motomacsi gyártóüzem felépítéséért felelős bizottság vezetésével; hogy felkészüljön erre a feladatra, külföldön tanulmányozta az autógyárak építésének és működtetésének a művészetét. Miután az üzem 1959-ben megkezdte a termelést, Soicsiro-szant kinevezték a vállalat tervezési osztályának ügyvezetőjévé.

Itt gyorsan felismerte, hogy a nemzetközi piacokon jóval magasabb minőségű személy- és teherautókra van igény, mint amit a Toyota akkori színvonalán gyártani tudott. Japánban azonban nem volt hagyománya az ipari minőségellenőrzésnek. A kényszer hatására

Soicsiro-szan egy olyan megoldásra jutott, amely később nem csak a Toyota, de az egész világgazdaság sorsát újraírta: úgy vélte, az a leghatékonyabb, ha a minőségbiztosítást a vállalat működésének minden fázisába szisztematikusan beépítik. Négy évig tartott, amíg innovatív elképzelésének létjogosultságáról meggyőzte az igazgatótanácsot, akik 1964-ben engedélyezték egy kísérleti program indítását.

A vállalat minden szintjén rendkívül kemény ellenállás fogadta erőfeszítéseit, Soicsiro-szan azonban kitartott meggyőződése mellett, és amikor az első év végére a Toyota által gyártott járművek meghibásodási rátája a felére csökkent, azzal leghangosabb kritikusait is maga mellé állította. Módszerét összehangolták *Onó Taiicsi* gyártásspecialista nem kevésbé formabontó módszerével, a just-in-time termeléssel, és ezzel a Toyota gyakorlatilag egy csapásra versenyképessé vált a nemzetközi piacokon.

Tojoda Eidzsi 1967-ben vette át a cég vezetését, és nem kisebb célt tűzött ki maga elé, mint hogy a Toyotát ráterelje arra az útra, amelyet követve meggyőződése szerint egyszer majd a világ legnagyobb autógyártójává válhat. A Tojoda Soicsiro által megteremtett minőségbiztosítási és gyártási módszereket felhasználva megtervezték és világszerte bevezették a takarékos és megbízható Coronát, majd a Corollát, amelyek a hetvenes évek derekán már komoly követőkre találtak.

A sikerhez azonban a kiváló termék nem volt elég: azt el is kellett tudni adni, méghozzá ugyanolyan szervezetten és fegyelmezetten, ahogy azt gyártották. Tojoda Eidzsi ezért a japán ipar régi hagyományával szakítva közös fedél alá hozta a Toyota gyártási és értékesítési tevékenységeit, ezzel megalkotva a modern Toyota Motor Corporationt. Amikor Eidzsi-szan 1982-ben felállt az elnöki székből, az utódaként kinevezett Tojoda Soicsiró egy előzmények nélküli megavállalatot vett át.

Meggyőződése volt, hogy az ember legalább olyan fontos alkotóeleme a sikernek, mint a technológia; hogy a kiváló minőségű automobilok gyártása önmagában örömöt és elégedettséget ébreszt a folyamat résztvevőiben; valamint hogy a mára etalonként emlegetett Toyota gyártási módszer (TPS) alkalmazásával az emberek párhuzamosan fejlődhetnek a termékekkel. Ebből közvetlenül következett, hogy a rövid távú jövedelmezőségnél többre értékelte a hosszú távú eredményeket, és befektetésnek tekintette a munkatársak fejlesztését. Ugyanez a stratégiai gondolkodás tette lehetővé, hogy a nyolcvanas években jelentős rövid távú kompromisszumok árán a Toyota létrehozza első észak-amerikai gyártólétesítményeit, és ezzel nem egészen tíz év leforgása alatt provinciális japán vállalatból valódi globális gazdasági szereplővé fejlődjön.

Míg Soicsiro-szan növekedési céljai megegyeztek Eidzsiével, vezetési stílusa homlokegyenest eltérő volt. Sokkal inkább bízott saját ítélőképességében – ezt alighanem észak-amerikai tapasztalatainak köszönhette –, ugyanakkor tudta, hogy mikor kell hallgatnia a tapasztalt szakemberek tanácsaira. Így hagyta jóvá a Toyota önálló luxusmárkájának alapítására vonatkozó terveket, majd bólintott rá évekkel később egy előzmények nélküli technológiai fejlesztésre. Az adott piaci körülmények között mindkét irány létjogosultsága legalábbis megkérdőjelezhető volt: a japán gazdaság átmenetileg elveszítette versenyelőnyét az exportpiacokkal szemben, ráadásul a Toyotának hazai piacán is soha nem tapasztalt piaci versennyel, valamint munkaerőhiánnyal kellett megküzdenie. A Lexus és a full hibrid technológia rengeteg kockázatot rejtett magában, Soicsiro-szan azonban a pillanatnyi veszélyek helyett a távlati célokat tartotta szem előtt – a többi pedig már történelem.

Tojoda Soicsiro 1992-ben öccsét, *Tacurót* jelölte saját utódjaként, maga pedig az

igazgatótanács elnökeként dolgozott tovább. Habár cégvezetőként és az emberi egyenlőség elkötelezett támogatójaként (meggyőződése volt, hogy a globalizáció áldásaiból szegénynek és gazdagnak egyformán kell részesülnie) elévülhetetlen érdemeket szerzett, saját magát soha nem tartotta nagyra. Egy 1996-os portréban így beszélt magáról: *„nem vagyok méltó gyermeke apámnak. Arra érdemes lelkekkel veszem körbe magam, és így boldogulok, habár magam középszerűnek számítok.”*

Ezen véleményével egyedül maradt a világon. Amellett, hogy számos gazdasági, ipari és tudományos szervezetben – köztük a japán vállalkozások érdekvédelmi szövetségében, a Keidanrenben – töltött be vezető pozíciót, a világ minden földrészén, több tucatnyi országban ismerték el a legmagasabb rangú állami kitüntetésekkel erőfeszítéseit, 2007-ben pedig beválasztották az autóipari hírességek csarnokába.

Pályafutása, megbízatásai (szemelvény)

1945-1955	Felsőfokú tanulmányok
1952-1961	a Toyota Japan Motor Company igazgatója
1961-1967	a Toyota tervezési iroda ügyvezető igazgatója
1967-1972	ügyvezető igazgató
1972-1981	ügyvezető alelnök
1974-	a Toyota fizikai és kémiai kutatóintézetének elnöke
1981-1982	a Toyota Motor Sales Company elnöke
1982-1992	a Toyota Motor Corporation elnöke
1992-1999	az igazgatótanács elnöke
2009-	az igazgatótanács tiszteletbeli elnöke
1994-1998	a Keidanren elnöke
2017-	a Japán Autóipari Szövetség tiszteletbeli tanácsadója

Forrás: **Toyota**, **Reference for Business**

Fotók: *Toyota*

Forrás:
https://news.smartermedia.hu/nemzetkozi-hirek/elhunyt-lexus-es-prius-szellemi-atyja